

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen.
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen.
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ár 1 évre 12—pengő.
Postatakarékpénztári csekkszám: 43,916.

FŐSZERKESZTŐ: D. Dr. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ: URAY SANDOR.

Kies hely a forgatagban

(16. zsolt. 6.)

Ifjúkoromban rokonságot mentem látogatni egy kicsi faluba és noha csak rövid időt tölthettem ott, mégis felejthetetlen emlékké vált számomra a látogatás. Pedig a külső kép fájdalmas volt. A helység utcáin a szegénység honolt. Sehol semmi dísz. Kopott községháza, kopott iskola, kopott hajlékok, rokkant parókiaépület és szegény nép. Csak a templom volt ékes, mintha az egész szívüket rá akarták volna sugározni. A kiáltó nyomorúságban a templom énekelte a vigasztalás gyönyörű dalát. A falu lelkipásztora már öreg ember volt. Hetven felé járt. Kedvesen fogadott. Beszélgetni kezdtünk. Majd hamarosan átesapott halálosan komoly dolgokra.

— Hogyan határozta el magát — kérdezte —, hogy a papi pályára lépsz?

— Ehhez volt kedvem — feleltem —; azután apai ágon nagyszüleim, dédszüleim, rokonaim mind-mind lelkipásztorok voltak; kicsi falvakban szolgáltak, szegénységben éltek és amint tudom, boldogok voltak.

— Ha így indulsz neki a nehéz útnak, akkor jól van, akkor nem féltetek.

Elhallgattunk egy kis időre. A kurátor jelentett valamit. Megint magunkra maradtunk.

— Mit szólsz a mi szegényes falunkhoz?

— Városon nőttem fel és így nem sokat láttam a falu életéből.

— Azt azonban láttad, hogy milyen szegény világ van erre felé?

— Igen.

— Látod fiam, negyven esztendeje, hogy itt hirdetem az Igét, sok vihar zúgott el a fejem felett és mégis azt éreztem mindig, hogy az én részem kies helyre esett. Tudod-e, hogy hol van ez megírva?

— Nem tudom.

Elővette a Bibliát és elkezdte olvasni a 16. zsoltárt. Mikor a hatodik vershez ért, átszellemülten, szinte boldogságtól reszkető hangon suttogta.

— Az én részem kies helyre esett, nyilván szép örökség jutott nekem.

Annyira meghatott az öregember bizonyágtétele, hogy önkéntelenül egy nagy kérést kockáztattam meg:

— Kérem kedves bátyám, mondjon nekem még valamit erről a zsoltárról.

— Szívesen, ez azonban nem lesz ám tudományos írásmagyarázat — felelte —, hanem csak öreg falusi igehirdető bizonyágtétele.

És elkezdte hirdetni az Igét.

— A zsoltár imádsággal kezdődik. Mintha egy súlyos beteg sultogná azt el gyötrelmes éjszakája csendjéből; vagy mintha egy összetört szív zokogna azt el: *Tarts meg engem Istenem, mert benned bízom.* Óh, milyen jó, amikor ezzel az imádsággal indulunk neki a napnak, a hétnek, az esztendőnek, az életnek. Hát még, mikor viharzónába kerülünk, mikor bajok szaggatnak és gondok szakadnak ránk és mikor sötétté válik a hétköznap, milyen boldogság azt érezni, hogy nem vagyunk szegények, mert ezt mondjuk az Úrnak: *Én Uram vagy te; feletted való jóm nincsen.* Akkor egyszerre fény vonja be a parókiát; akkor egyszerre minden megváltozik körülöttünk; akkor egyszerre nem a szegénységet érezzük, hanem azt, hogy gazdagok vagyunk. És mosolygunk, amikor hasonló helyzetben más jajgatna; és énekelünk, amikor más zokogna; és felfelé tekintünk, amikor más csak a földi rögöt látná. Így van ez mindenütt, ahol az Úr lett a lelkek osztályos része és pohara. Ez a zsoltár különben jóvendülés a Messiás feltámadásáról. A Dávid miktámja drága ékszer. Nem lehet elégszer elolvasni. A zsoltárnak azonban az én zsoltárommá kell lennie. Ami benne imádság, az én imádságom kell, hogy legyen; ami benne bizonyágtétel, az én bizonyágtételem kell, hogy legyen; ami benne szárnyalás, az én szárnyalásom kell, hogy legyen.

Itt megállott az öreg lelkipásztor. Mintha negyven esztendő szakadatlan sorsváltozata suhant volna el a lelke előtt.

— Hát ennyi az írásmagyarázat — mondotta szeliden —, teljesítettem a kívánságodat.

Újból kérlelni kezdtem:

— Most azonban még csak a zsoltár felénél vagyunk, azért az a kérésem, hogy legyen szíves tovább magyarázni. Határtalanul megragadta a lelkemet ez a néhány szó: *Az én részem kies helyre esett.* Erről szeretnék valamit hallani.

Az öreg bizonyágtételevő folytatta a magyarázatot. De im, ebben a pillanatban úgy éreztem, hogy a kopott bútortatú szegényes szoba, amely egy személyben tanulószoba, vendégszoba, iroda volt: mintha csodálatosan megszépült volna és négyszáz esztendő prédikátorainak táborát látnám, köztük saját elődeimet, akik mind azt érezték, hogy az ő részük

kies helyre esett és szép örökség jutott nekik, mert az Úr volt az ő osztályos részük és poharuk...

— Hát igen — folytatta az öreg lelképásztor a tanítást —, ha mindaz, amiről szól a zsolttár, megvalósult az életünkben, akkor mondhatjuk csak el, hogy: *Az én részem kies helyre esett.* Akkor a csöszkunyhó: kies hely. Akkor az elárvult helység: kies hely. Akkor a parókia: kies hely. Mert a kies hely ott van, ahol a szívben van az Úr kegyelme. Ahol az Úrra néznek szüntelen. Ahol a szegénységben a szív érezi, hogy: *nyilván szép örökség jutott nekem.* Kevés öröm van a mai világban, mert Dávid miktámja nem drága kincs. A bizonyágtevés kezd kihullani az otthonokból, ezért mondhatják el olyan kevesen: *Örül az én szívem és örvendez az én lelkem.* De ha azt mondjuk, hogy a zsolttár úgy kezdődik, mintha egy súlyos beteg suttozna azt el gyötrelmes éjszakája csendjéből, vagy mintha egy összetört szív zokogna el, most a végéhez érve úgy tetszik, mintha egy óriási énekkar venné ajkára és a Krisztusban boldogságot talált lelkek hozsánnájaként égiszárnyalóan zengene, zúgna, harsogna, mint megváltott lelkek diadalmi dala: *Te tanítasz engem az élet ösvényére, teljes öröm van lenélad; a te jobboldon gyönyörűségek vannak örökké.*

Mindezek után megértettem, hogy a szegényes falu parókiáján valóban kies helyre jutottam. Megköszöntem a kedves tanítást és búcsúzóul megkérdeztem:

— Miért nem tetszik ezeket a tanításokat leírni és kinyomatni?

— Ugyan miért — kérdezte csodálkozva —, talán le sem közölnék, vagy ha könyvalakban megjelenne, talán csak néhány példány kelne el belőle.

Én azonban hazamelve, gyorsírással lejegyeztem magamnak. Elsárgult jegyzetemből most kiástam. Akkor még béke volt. Ma forogtag van. A kies hely azonban ma is ugyanaz, mint régen volt. Amikor e sorokat írom, megjelenik előttem a kopott falu, amelynek utcáin a szegénység sátorozott. Látom a kopott községházát, a kopott iskolát, a kopott hajlékokat, a rokkant parókiaépületet és a szegény népet. Látom a templomot, amelyre a nép mintha az egész szívét rá akarta volna sugározni. Látom az öreg nagytiszteletű urat. Szinte hallom, amint szemrehányóan mondja:

— Hát ezért mondtam én el neked a 16. zsolttár magyarázatát, hogy kinyomassad, annyi sok-sok esztendő után?

Erre a szemrehányásra már csak azért sem válaszolhatnék, mert az öreg írásmagyarázó régen a temetőben pihen. Az egyháztörténet azonban választ ad rá.

A nyomtatott betű bizonyágtétele és az élet vallástétele mindig egymás mellett haladt a mi egyházunkban. Az anyaszentegyház így lehetett csak kősziklára épített házzá, viharálló várrá. A reformáció utáni félszázad telehintette a magyar földet virágos kertekkel és a virágok édes illata betöltötte a magyar földet, a magyar levegőt és a magyar életet. Ezek a virágos kertek az evangéliumi gyülekezetek voltak. A legszegényebb helységekből kies hely lett. Hősiességük az evangéliumból táplálkozott. Igazi nagyságuk mennydörgésben, villámlásban, viharokban és forogtagban mutatkozott meg. A sötét szomorúság völgyeiben járva az Isten országa égi magaslataira jutottak fel és onnan szállt az Úr felé bizonyágtételük szava: *Teljes öröm van lenélad.*

És mit mond a mai reformátusság?

Érzi-e, hogy noha forogtagba került, az ő része mégis kies helyre esett?

Most még a tél tartja uralmát.

Csikorgó hidegben önkéntelenül ajkunkra tolul a kérdés: Hol a boldogság mostanában?

Még el kell telnie jónéhány hónapnak, hogy beköszönthessen hozzánk a tavasz. Milyen hosszú idő ez. Naponként esengve gondolunk az érkezésére. A lelkivilágban is tavaszvárók vagyunk, amikor: *örvend a puszta és a kiellen hely, örül a pusztaság és virul, mint őszike. Virulva virul és örvend ujjongva...* (Ésaiás 35 : 1—2.)

Az útmutatóablakon, a magyar földön, a helységnevek mellé oda lehetne-e festeni a másik jelzőablát, amely gyönyörű tavaszról beszél, hogy: — Kies hely a forogtagban?

Böszörményi Jenő.

Az egyház és a szociális kérdés

Napjaink korszellemét sok mindenben meg lehetne jelölni, mégis egész szellemisége a szociális kérdés megoldásába torkollik. A kérdés nem új; hiszen, hogy csak a francia forradalomig menjünk vissza, ennek egész ideológiája, majd az angol ipari forradalom, azután a liberalizmus, a népjogok követelése, a modern közgazdasági viszonyok s ezek nyomán az embervilág egész szellemi beállítottsága, mind a szociális kérdés megoldását célozta, ma azonban szinte csalhatatlan jeleink vannak arra, hogy a sokat vitatott kérdés döntő stádiumba jutott, úgyhogy napjainknak bátran uralkodó plánetájául tekinthetjük. Még nem is olyan régen a parlamenti pártok vagy egyes társadalmi osztályok állandó problémája és tegnap még némelyek előtt a „szociális olajcseppek” is megoldást jelentettek, ma pedig eleddig példátlan erejű hadjáratok zászlajára van írva a szociális kérdés megoldásának vágya s e téren a kísérletek sem éppen megvetendő „kísérletek” csupán. Atyáink korának, régebbi, más, divatos koreszméi „átütő” erő dolgában ingyen sem hasonlíthatók a szociális kérdés korszelleméhez. De ebből következik, hogy az egyház sem vonhatja ki magát e mai szociális korszellem alól, nemcsak, mert általában Isten sohasem akarta kivonni az egyházat ebből a világból (Ján. 17, 15), hanem, mert a világnak is van valami tudatalatti sejtelve arról, hogy az egyháznak alighanem ehhez a korszellemhez, a szociális kérdés megoldásához van a legtöbb köze. Ha pedig az egyház nem áll meg sziklaszilárdan az evangéliumi bástyákon, akkor ha valamikor, úgy most könnyen alól marad, mert a világ kész vagy a nitzschei bölcsesség szerint a megfáradtak s megterheltek evangéliomát eliminálni, vagy pedig az egyházat csak annyiban értékelni, amennyiben népsegélyző, közjótékonyági irodának beválik. E tekintetben viszont magyar református egyházunknak is csak a legnagyobb dicsekedésére szolgálhat, hogy alapvetőleg a Ravasz László, Makkai Sándor, Imre Lajos, Kováts J. István, Kiss Ferenc stb. megnyilatkozásaiban s cselekedeteiben csalhatatlan jelét adtuk annak, hogy ismerjük korunk szellemét s az egyház viszonyát ahhoz.

Mint minden más e világi kérdésben, úgy a szociális kérdés s az egyház viszonyának szemléletében is, kiindulásunk az az egyetlen szempont lehet, hogy más az egyház és más a világ. Szociális kérdés

alatt ugyan, a világ nemcsak anyagi viszonyok rendezését érti, hanem jogviszonyok, tehát szellemiek rendezését is, mégis a földi jólét legmagasabb mértékben való megalapozását akarja, a benthami jelszó megvalósítását: lehető legtöbb ember lehető legnagyobb boldogságát — itt a földön! Ezzel szemben az egyház kizárólag a lelkek üdvösségének munkálására küldetett. Ez az alapvető szempont azután meghatározza mindkét tényező szociális munkájának szellemét s módszerét, melyek egymással ellentétben vannak. Így az utilizmus szolgálata, a javaknak mindig viszonylagos földi igazságok szerinti elosztása, a különböző társadalmi osztályöntudatok ápolása vagy az ügyvélt igazságnak parancsuralmi alapon érvényesítése, nem tartozik az egyház programjába, hanem az egyház szociális munkájának is nem immanens, de transzcendens céljai vannak: túl társadalmi osztályuralmon, szegénységen, gazdagságon, javak s jogok egyenlőtlenségén, Isten szuverénitását akarja magasra emelni. Az Istenfiúságban, a Krisztus testének tag-ságában van amaz örök nagy egység és egyenlőség, amelyet e világ sohasem adhat meg. Ez az a szent többlet, amely minden emberi szocializmuson felül magasra emeli az egyház szociális munkáját. Az egyház nem szociális jótékonykodások adminisztrátora, nem az egyik harcoló fél a szociális kérdés megoldásának harcában, nem az ember és a földi javak elosztó bírója, hanem az Isten s ember, a lélek üdvössége munkálásának kegyelmi eszköze.

Ebből a szemszöghől azután önként folyik az egyház szociális munkamódszere is. Az egyház nem vesz figyelembe semmiféle társadalmi egyenlőtlenséget vagy osztályöntudatot, számára nincs szegény vagy gazdag, arisztokrata vagy proletár és — nem ismeri a földi javak üdvözítő voltát! A társadalmi élet minden változását úgy tekinti, mint kísértést a bűnre vagy lehetőséget az újjászületésre, úgy áll a társadalmi harc nagy kavargásában, mint örök vád, intelem és ígéret, hogy Isten kegyelme megtartsa ezt a világot a Krisztus által. Az egyház lényegéhez tartozik, hogy szeretetmunkát folytasson, a társadalmi igazságosságon dolgozzon, de nem általános jótékony-sági vagy szociális célkitűzésből, hanem, mert ez a missziója a lelkek üdvére! Innen, hogy „szociális

keresztyénség“ vagy „keresztyén szocializmus“ s más ilyen fogalmakat Makkai Sándor egyenesen lehetetlenségnek, non sens-nek tart, aminthogy Krisztust az első kommunistának tartani is nem egyéb, mint a legszentségesebb nevet emberi küzdelmek cégeréül felhasználni. Az egyháznak más, több a szociális programja, mint a világnak: amíg Igehirdetés lesz a világon, megalkuvás nélkül hirdetni a testvéri szolgálat s áldozatkészség evangéliumi principiumait, amelyek nélkül a szociális kérdések semmiféle megoldása sem valák gyökeressé s eredményessé. Az egyház tudatában van annak, hogy nincs megoldás sem faji, sem kommunista alapon, csak az egyetemes emberi testvériség révén a Krisztusban.

A keresztyén egyházban az első szociális ember Iskariótes Júdás volt, aki a Jézus megkenettetésére szánt olajat is inkább a szegények javára fordította volna, de Jézus inté: „szegények mindenkor vannak veletek, én pedig nem mindenkor vagyok“ (Ján. 12, 8). Krisztus maradjon velünk, ő legyen minden mindenekben: ebben összegezhető az egyház szolgálata e világ társadalmi kérdéseiben!

(Tiszakürt.)

Dr. Tóth Dezső.

A kollégium-felsegítési akció két esztendeje

A második esztendő a megajánlásokban körülbelül 60,000 P emelkedést hozott, melyből 25,000 P Hajdú vármegye megajánlása. A befizetésekben azonban nagyobb emelkedés van. Az 1941. évben 72,383-93 P-vel szemben befolyt két év alatt 145,504 P 48 fillér, az alapítvány jellegű befizetésekkel együtt 82,448-53 P helyett 159,414-68 P. A folyó évben folytak volna be a királyhágómelléki egyházak új megajánlásai, de a megajánlások még legtöbb helyről nem érkeztek meg. Az év vége felé befizetések több helyről történtek azzal a jelzéssel, hogy „1942. évre“, de a megajánlásokról a kollégiumi Igazgatóság-hoz bejelentések nem történtek s így a „megajánlás“ rovatba csak a befizetett összeget lehetett venni.

Egyébként közlöm a táblázatos kimutatást:

Egyházmegye	Egyházak		A megajánlás %-ában	Egyházak száma	nem ajánlott	2 évre fizetett	nem fizetett	Egyháztagek		Egyéni megajánlás nincs
	megajánlások	befizetésel						megajánlásai	befizetésel	
Alsószabolcs-hajdúvidéki	20,569—	4,480-44	21-8	24	1	131	3	17,435-20	6,069-72	1
Beregi	15,720—	3,518-82	22-4	61	2	42	8	9,587—	3,074-11	1
Békésbánáti	28,680—	4,956-88	17-3	32	10	147	12	13,109—	4,371-87	10
Bihari	5,335—	2,137-94	40-0	42	18	10	20	3,443-10	772-20	17
Debreceni	11,295—	2,897—	25-7	26	—	17	4	8,425—	3,732-21	—
Érmelléki	2,953—	663-10	22-4	39	19	1	19	4,545—	1,432-80	16
Felsőszabolcsi	13,635—	3,095-30	22-7	46	—	30	3	12,283—	2,256-20	—
Hevesnagykunsági	24,275—	5,905-10	24-4	30	2	17	3	14,943-60	6,731-62	1
Középszabolcsi	14,423—	5,093-20	35-3	47	5	27	8	18,009-20	9,570-70	4
Máramaros-ugocsi	5,138-20	1,504-80	29-2	33	11	13	14	8,763—	2,234-05	7
Nagybányai	1,485-60	307-60	20-7	42	28	3	31	1,682—	214-14	27
Nagykárolyi	5,770—	2,576-50	44-6	35	10	10	12	5,912—	1,759-20	9
Nagyszalontai	3,790—	775—	20-4	16	4	2	7	4,439—	1,277-80	4
Szatmári	7,306—	1,551-06	21-2	64	14	30	22	7,554-20	2,145—	11
Összesen	160,374-80	39,462-74	24-6	540	124	166	239	130,230-30	45,641-58	115
1941 december 31-ig	149,634—	16,182-88		409	50	250 t évre	159	129,788-64	25,714-97	
Növekedett	10,740-80	23,279-86		131				441,66	19,926-61	

A táblázatból legelsősorban azt látjuk, hogy míg a debreceni, felsőszabolcsi egyházmegyében nincs olyan egyház, mely ne ajánlott volna fel, az alsószabolcsiából is csak egy, a beregiből és heves-nagykunságiból kettő, addig a bihariból 18, érmellékiből 19, nagybányaiból 28.

A pénzek beküldésére külön befizetési lapokat nyomtatott a Kollégium Igazgatósága és ezt november hó végén szétküldte a megajánlóknak, s ennek eredményeképpen hat hét alatt kb. 24,000 P folyt be. 239 egyház beküldte két évi megajánlását, ami az összes egyházak 44,2%-ának felel meg. Ezzel szemben 166 egyház még semmit sem küldött (30,7%), 42 a megajánlott összegből nem küldött még be (a megajánlást tévő egyházak 10,1%-a), 124 egyház pedig még nem adott ajánlást sem (22,9%).

A két évre járó befizetés a megajánlás 28-57%-a lenne, a legtöbb egyház 20-24%-ot beküldött, sőt a bihariban 40%-ot tüntet fel, mert Nagyváradnak megajánlása nincs, ellenben a kollégiumi naphól 1000 P befizetése, a középszabolcsi 35,3%-át Nyíregyháza 1000 P-s, a nagykárolyi 44,6%-ot Nagyecsed 1200 P-s befizetése okozta.

A közölt statisztika mellett sokat lehet kiolvasni a következő összeállításból:

1. Egyházak megajánl.	160,374-80,	befiz.	39,462-74
2. Egyháztagok	130,230-30,	..	45,641-58
3. Egyh., világi egyének	27,730—,	..	15,701-18
4. Volt tanítványok	42,846-23,	..	20,078-70
5. Hajdú m. és 3 város	28,200—,	..	200—
6. Debr. egyházrészek	9,575-25,	..	3,401-25
7. Ünnepek, perselypénz., gyűjtések	13,010-61		
8. Dr. Veress István-alapra befizetések	1,174-12		
9. Egyszermindenkori befizetések	14,738-29		

Az egyházakról már fentebb volt szó.

Az „egyháztagok” alatt lelkészek, tanítók, tanárok, presbiterek s a lelkipásztor urak által bejelentett egyháztagok megajánlásai és befizetései szerepelnek; ide van számítva gróf Degenfeld Pál 5000 P-je is, amelyet a téglási egyház jelentett be. Ez alkalommal is hálásan köszönjük meg azon lelkipásztor urak szívességét, akik a bejelentett adományokat híveiktől összegyűjtik és együtt küldik be. Ennek a könnyítés mellett nagy jelentősége van, mert a megajánlott összegek így biztosabban folynak be, sok helyről mindenki fizetett, míg más helyekről az egyénektől felajánlott adományok nagyobb része nem folyt be. Ebben a Kollégium nevében a többi lelkipásztor uraknak is kérem szíves segítségét.

A 3. és 4. rovat összefolyik, mert az egyházi és világi egyének közt is lehetnek volt tanítványok, ezért a volt tanítványok hozzájárulásai jóval nagyobbak tekinthetők, hiszen a 2. rovatban sorolt lelkészek és tanítók nagy része is a Kollégium növendéke volt, sőt a 9. pont alatt kimutatott egyszermindenkori adományok közt is sok származik a régi tanítványoktól.

Az 5. pontban Hajdú vármegye 25,000 P-s megajánlása mellett Munkács 2000 és Nyírbátor 1000 P-vel szerepel, de csak a tiszántúli kerületbe nem tartozó losonci egyházközség 200 P-s adománya folyt még be.

A debreceni egyházrészekből is szépen jöttek megajánlások és befizetések. Különösen az ispotályi egyházrészből, ahol az egyháztagok 7799 P-t aján-

lottak meg és 2300 P-t fizettek be. Ellenben a második körlevélre, amelyet Debrecenben 1942 szept. hóban küldtünk szét, kb. 200 helyre, még eddig csak 931 P folyt be.

A kollégiumi napok megrendezését a nehéz közlekedési viszonyok akadályozzák, így is 55 alkalommal jött be ünnepélyből, templomi perselypénzből, gyűjtésből 13,010-61 P. Legnagyobb eredménnyel végződött Balmazújvároson 2380-46 P-vel, aztán jön a debreceni Templomegyesület nagytemplomi ünnepélye, amelyen Ravasz László püspök úr adott elő. A nagyváradai ünnepély az egyház kiegészítésével 1000 P-t eredményezett, a debreceni theológusok 1941 okt. 31-i színházi ünnepélye 1350 pengőt. Túrkeve mindkét évben tartott kollégiumi napot 378-13, illetve 397-42 P anyagi eredménnyel. Szatmárról három alkalommal is küldöttek, összesen több mint 1000 P-t. Köszönetet kell mondani a Kollégiumi Kántusnak, amely Öcsödön, Túrkevény, Budapesten kétszer, Porcsalmán, Csengerben működött közre, velük szerepelt a legtöbb alkalommal D. Dr. Nagy Sándor debreceni református gimnáziumi tanár és Baja Mihály debreceni lelkipásztor is. De elsősorban illesse hálás köszönet D. Dr. Révész Imre püspök urat, aki fáradságot nem ismerve vett részt Nagyváradon, Szatmáron, Balmazújvárosan az ünnepélyeken, s generális vizitációja alkalmával is szíven viseli a Kollégium ügyét, amit a látogatása alkalmával mindenfelől érkező perselypénzek és ünnepélyek jövedelmei is mutatnak.

A Debreceni Protestáns Lap 1943. évi 3. számában közölt nyugtázások szerint befolyt két év alatt 145,504-48 P, a külön alapítványokra fizetett összegekkel együtt 159,414-68 P. A megajánlások összege pedig 420,000 P-re tehető.

A két évi eredmények az elmúlt évi jelentésben remélt félmilliót már valószínűbbnek mutatják és ha a béke jobb időket hoz reánk, az egy millió is elérhető lesz, s a Kollégium újra biztos alapokon fejlődhet tovább.

Isten áldása legyen a Kollégium áldozatrakész volt növendékein és barátain.

Debrecen, 1943 január 18.

Jakucs István,
kollégiumi igazgató.

HÍREK AZ EGYHÁZMEGYÉKBŐL

BÉKÉSBÁNÁTI EGYHÁZMEGYE.

A Jánosi Zoltán halálával megüresedett füzeggyarmati lelkipásztori állásra Kiss János ottani segédlelkész választott meg egyhangú meghívással. A beiktatás is megtörtént. Az új órallót szívből üdvözljük s Isten oltalmába ajánljuk.

HEVESNAGYKUNSAGI EGYHÁZMEGYE.

A tiszafüredi református egyházközség gyülekezeti termében a Magyar Református Külmisziói Szövetség képviseletében Göbel Leontin külmisziós szónok 1943 január 12-én tartott igen nagy érdeklődéssel kísért előadást arról a misziói munkáról, amelyet Molnár Mária diakonissza-testvér végez Mánusz szigetén az emberévi pápuák között.

A tiszafüredi református ifjúsági bibliakör igen jól sikerült vallásos estélyt tartott 1943 január 24-én este a Gazdakör nagytermében. Az estély sikerét a befejező bibliamagyarozaton kívül az a két vallásos színdarab biztosította, amelyre igen nagy igyekezettel készültek fel az ifjúsági bibliakör tagjai. A Gazdakör nagytermét teljesen meg-

lőttö gyülekezet mindvégig nagy figyelemmel és hálásan fogadta a szép és áldásos estély lelki ajándékait.

A **tiszaszőlősi** egyházközség ifjúsági és leányegylete közreműködésével folyó hó 17-én este, honvédeink javára, emlékezetesen szép ünnepélyt rendezett zsúfolt ház mellett. A lelkészi megnyitó és záróbeszéd keretében szavalt, színdarabok, szülőének, melodráma, a vegyeskar énekszámai stb. tették változatossá Nagy János kántortanító és Kálmán Eszter tanítónő betanításában az estélyt, melynek adományaiból 142 pengő folyt be.

Ugyancsak folyó hó 21-én a vallásos estélyre lelkész által meghívott Göbel Leontine külmisztionáriusnő tartott feszült figyelemmel hallgatott előadást az emberevő pápuák közt szinte élet-halál veszélyben végzett idegörlő, de hite csodálatos ereje által áldott sikerű térítői munkájáról. Az estély végén a külmisztionárius és egyéb építő iratok sok vásárlóra találtak s nagymértékben haladt előre a külmisztionárius iránti érdeklődés.

NAGYKÁROLYI EGYHÁZMEGYE.

A **nagykárolyi egyházmegye** 1942. évi november hó 20-án tartott rendkívüli közgyűlésén iktatta be teljes egyhangúsággal megválasztott gondnokát: *pécújfalusi Péchy Szabolcsot* Bereg vármegye főispánját. Peleskey Sándor esperes beiktató beszéde és üdvözlő szavai után Péchy Szabolcs egyházmegyei gondnok nagyvonalú székfoglaló beszédében tárta fel azokat az elgondolásokat, amelyek gondnoki tisztében irányítani fogják. Ezután a különböző küldöttségek üdvözölték az egyházmegye új gondnokát, amelyekre egyházmegyei gondnok úr szeretetteljes szavakkal válaszolt.

Pécújfalusi Péchy Szabolcs a nagykárolyi egyházmegye gondnoka, gondnokká beiktatása alkalmával közbeneb megváltás címén 400 P-t juttatott el az egyházmegye espereséhez azzal a rendeltetéssel, hogy az egyházmegye területéről való szegénysorsú, jó előmenetelű középiskolai tanuló támogatására fordíttassék.

A **nyírparasznyai egyházközség** temploma részére **Szakács József**, a gyülekezet buzgó lelképásztora 180 pengő értékben ívlámpát ajándékozott, amelyet a múlt év dec. 6-án adtak át rendeltetésének. Az e napon megtartott gyülekezeti napon Peleskey Sándor esperes végezte az igehirdetést.

A **nagydobosi Leányegyesület** a múlt év december 31-én műsoros estét rendezett, amelyen két színdarabot adtak elő a Leányegyesület és Ifjúsági Egyesület tagjai. A színdarabokat Peleskey Sándorné, a Leányegyesület vezetője tanította be. Az est szép erkölcsi és anyagi sikerrel zárult.

A **nagydobosi egyházközség** templomának megújítására *özv. Maklár Károlyné* szül. Végh Mária, az egyházközség tagja 6760 pengőt adományozott. A templomrenoválás kőművesmunkái a nyár folyamán 6000 pengő költséggel már elkészültek. A nemes adakozó már több ízben tett tanúságot egyháza iránti szeretetéről s néhány évvel ezelőtt elhunyt férjével együtt házas belsőségüket is az egyházközségnek adományozták.

A **nagydobosi-Leányegyesület** a templomi szószékre 300 P értékben szószékterítőt ajándékozott. A szószékterítő árának összegyűjtését a Leányegyesület tagjai végezték Peleskey Sándorné és Nagy Erzsébet irányításával. A terítők himzését Nagy Gyula, debreceni arany- és műhímző végezte ízléssel és meglepedésre.

SZATMÁRI EGYHÁZMEGYE.

A **fehérgyarmati református egyház** a karácsonyi ünnep alkalmából 140 szegény iskolás gyermeket részesített ruha- vagy lábbeliadományban. Kiosztásra került: 18 pár cipő, 3 méter kötőanyag, 38 m leányruhaanyag, 175 m flanel, 2 fiúalsónadrág, 6 fejkendő, 10 ing, 1 kész leányruha, 7 fiúnadrág, 3 fiúfelsőkabát, 6 fiú készruha, összesen 1780 P értékben. — Legyen áldás a példaadó gyülekezetépítő munkán.

A **csengeri egyházközség** példaadó áldozatkésztségének bizonyosságára, további áldozatkészségre buzdítással közöljük az egyházközség aranykönyvének 1942. évi kiemelkedő adatait: Ecsedy Elemér és neje Buda Jolán 7000 P, Ecsedy Antal presbíter 500 P, özv. Pásztor Károlyné 500 P, Vigh József igazgató-tanító és neje Osváth Éva 30270 P, özv. Hadady Ignácné 100 P, a presbíterek együttesen 840 P. Az adományok az egyház szükségére adtak. — Az 1942. évi összes adományok pénzértéke közel van a tízezer pengőhöz. A jókedvű adakozókat szereti az Isten!

I R O D A L O M

Szól az Ige. Lelkészek csendes napján tartott, mindenkinek szóló három előadás. Írta Dr. Victor János budapest-szabadságtéri lelképásztor. A három előadás címe: A kijelentett Ige. A hirdetett Ige. A látható Ige. Kiadta a Református Gyülekezeti Evangélizáció Baráti Társasága. Ára 1 P 60 fillér. Megrendelhető fenti társaság címen, Nyiregyháza, IV., Józsa András-u. 23. szám. A három előadás a szödligeti „Mebékélés Házá”-ban lelképásztorok s egyházi munkások részére a múlt nyáron tartott konferencia keretében hangzott el. Sok áldást jelentett azok számára, akik ott résztvehettek. De nem kevesebb lesz az áldás a könyv olvasói felett sem. Dr. Victor János tudományos felkészültségét ismerjük. Itt azonban nem csupán a tudós száraz okfejtéseivel állunk szemben, hanem Isten Igéje alázatos és hívő lelkű szolgálójának gazdag érveléseivel, ki az élő vizek forrásaihoz akar vezetni s a lélek teljes átadására buzdít az Örök Ige szolgálatában. A nagynevű szerző kiemelkedő értékű könyvét a legmelegbben ajánljuk olvasóinknak. (U. S.)

D. Dr. Kállay Kálmán, a debreceni Tisza István Tudományegyetem nagynevű professzorának két dolgozata jelent most meg egyházi életünk szegényes és mostanában eléggé eseménytelen könyvpiacán. Szerző nevére méltán felfigyelünk. Az első füzet címe: *Tisza István bibliaisága*. Az Egyetem Tisza István-émlékünnepélyén, 1941 április 22-én tartott előadás; akkor a szerző a theologiai kar dékánja volt. A második füzet ugyanazon év őszén szerzőnek az Egyetem évnyitó ünnepélyén elhangzott rektori székfoglaló értekezését tartalmazza. Címe: *Jézus és az Őszöveltség*. E sorok írója abban a szerencsés helyzetben volt, hogy mindkét előadásnak fültanúja lehetett s azokról nem csupán közvetlen egyéni benyomásokot szerzett, de bizonyosságot tehet a két nagyértékű előadásnak az ifjúságra s az ünnepi közönségre gyakorolt mély hatásáról is. A bizonyosgató szó melegével ajánljuk e két dolgozatot olvasóink szíves figyelmébe. A debreceni „Méliusz” könyvesbolt útján megszerezhető. (U. S.)

H A L O T T A I N K

Szabó Endre debreceni református tanító 58 éves korában, szorgalmas és áldásos tanítói pályafutásának 40. évében folyó évi január hó 20-án hosszú és súlyos szenvedés után jobblétre szenderült. Nagy részvét mellett kísérték pihenőhelyére, a debreceni Köztemetőben. Emléke legyen áldott.

K R Ó N I K A

Választások a tiszántúli egyházkerületben

Lelkészi főjegyző: Dr. Ferenczy Károly.

Az 1942. évi őszi egyházkerületi közgyűlés által elrendelt választásokra a szervezetek most érkeztek be a püspöki hivatalhoz és január hó 25-én bontattak fel

A szavazások példás egyteléssel történtek, az esperesi és gondnoki kar megállapodásai irányt mutattak a lelkintetben.

A választások homlokterében az Uray Sándor eddigi egyházkerületi lelkészi főjegyző lemondásával megüresedett főjegyzői tiszt betöltése állott. Erre a fontos őrhelyre Dr. Ferenczy Károly debreceni lelképásztort emelte a megfizető közbizalom.

Dr. Ferenczy Károly középiskoláit Miskolcon végezte, a theologia összes évfolyamait pedig Debrecenben, ahol senior is volt. Ezután négy félévet hallgatott a debreceni egyetem filozófiai karán és „summa cum laude” theologiai doktorátust tett. Közben debreceni segédlelkész is volt egy esztendőig, majd tábori lelkészi szolgálatot teljesített az első világháború végén Königsgrätzben, ahol a magyar katonaságot megszervezte. A háború után egyetemi tanulmányútra ment Berlinbe, Londonba és Amsterdamba. Lelkészi szenteltetett 1921. évi november hó 22-én Debrecenben. Külföldi tanulmányúton volt még Ausztriában, Németországban, Hollandiában, Svájcban, Franciaországban és Lengyelországban. 1919—1926-ig Bihartordán volt lelképásztort. Majd 1928 szeptember 1-én a nyíregyházi Leánykálvineum élére került s ott működött mint a tanítónőképző-intézet igazgatója 1938 szeptember 1-ig. Ekkor a tiszántúli egyházkerület missziói előadói lelkészi állásába került s itt működött 1942. évi október hó 1-ig, amikor a debreceni református egyház Csapó-utcai egyházrészre választotta meg egyhangú meghívással lelképásztortárá. Ebben a minőségben emelte a közbizalom püspök úr oldala mellé a főjegyzői tisztségre. Egyre emelkedő pályafutásában gazdag irodalmi munkásságot is fejtett ki. Önálló dolgozatai közül nagyobb jelentőségűek a következők: „Az evangélizáció problémája elvi és gyakorlati szempontból.” Lefordította Sundar Singh „Bizonyágtételeit.” Legutóbb az orosz egyházi viszonyok ismertetéséről jelent meg könyve.

*

Ugyanezen alkalommal és ugyancsak egyhangú választással tölttek be a következő egyházkerületi tisztségek és tagsági helyek:

Egyházkerületi világi tanácsbírákká választották: Dr. Buza László kolozsvári egyetemi tanár, egyházkerületi világi főjegyzőt; Dr. Csáky Lajos hódmezővásárhelyi ny. tisztijögyész, hódmezővásárhelyi egyházi főgondnokot; Dr. káposztásszentmiklósi Nagy Zoltán nagypáradi kir. táblabíró, debreceni egyházmegyei tanácsbíró; Dr. Soós István nagypáradi polgármester, nagypáradi egyházközségi főgondnokot.

Egyházkerületi tanárképviselek lettek: D. Dr. Illyés Endre tanár, Dr. Péter Zoltán igazgató, Dr. Tokaji Lajos igazgató, Dr. Kun Sándor igazgató, Dr. Sarkadi Nagy János igazgató, Dr. Tóth Lajos igazgató, Csátary Endre h. igazgató, Dr. Gaál László igazgató, Janó István igazgató, Dr. Molnár Pál igazgató, Dr. Mezey Sándor igazgató, Ligeti Imre igazgató, Nagy Miklós igazgató, Péterffy László h. igazgató, Kiss Károly h. igazgató, Finta Gerő igazgató, viléz Békésy István igazgató, Török Tibor igazgató, Dr. Vekerdő Béla igazgató, ifj. Porzolt István igazgató, viléz Csánky Adorján debreceni polgári fiúiskolai igazgató.

Az egyházkerületi tanítóképviselei tisztségekre megválasztották: Fodor Jenő jehérnyarmati igazgató-tanítót, Kiss Károly hódmezővásárhelyi igazgató-tanítót, Lenkey Endre jábiánházi igazgató-tanítót, Dr. Nagy Lajos karcagi igazgató-tanítót, Ormós Lajos debreceni igazgató-tanítót, Szabó Sándor nagyszőlősi igazgató-

tanítót, Szendy István debreceni igazgató-tanítót, Varga Lajos hajdúböszörményi igazgató-tanítót.

A szavazatbontó-bizottság az egyházkerület március 18-án tartandó rendkívüli közgyűlésén tesz hivatalosan jelentést az eredményről és ugyanezen a közgyűlésen történnik meg Dr. Ferenczy Károly lelkészi főjegyzői tisztségébe való ünnepélyes beiktatása, valamint a többi újonnan megválasztott kerületi tagok és képviselők eskütétele.

Adatok Érmihályfalváról.

1. Püspök úr látogatásával kapcsolatosan a Kollégium felségélyezésére begyűlt 850 P, mely összeget illetékes helyére beküldtünk.

2. Templomunk jelenlegi formájára 1888-ban épült. Tornya 1790-ben. A XVI. század végén épült templom falainak egy része beleépült a mostaniba. Nyomok szerint már a XII. században templom volt ezen a helyen. Templomunk renoválása az elmúlt esztendőben 16.000 P-be került.

Gyülekezetünk közadakozásból 1937-ben megépített kéttantermes népiskolát. 1938-ban két tanítói lakást, 1942-ben templomát renoválta. S mindez közadakozásból.

3. A XIII. századból van egy több kiállítást megírt ezüst úrasztali kehely, valamint egy úrasztali tányér. Az 1750 körül Károlyi grófok által elpusztított mezőteremi református eklézsia idemenekült és letelepedett lakosai által egyházunknak adományozott 5 drb. értékes ezüstkehely, pohár, kancsó. E kincslet szerződés értelmében egyházunknak azonnal vissza kell adni, míhelyt ott megépül ismét a református egyház.

A XVII. és XVIII. századból több értékes magyar úrihírnéves úrasztali terítők (5 drb.). Az egyik 1774-ből való terítőre Ketzeli Krisztina következő verset hímizte:

„Manna s kőszál vize Izráel táplálta,
Lelkem is Jézusban e kettőt találta.
Bűnöm jertőiből megmosta lelkemet,
Teste táplál, azzal egyesít engemet.

Eljegyzett magának drága Vőlegényem,
Kinek szerelmében van minden reményem.
Ég szívem s felkészült szárnyal igyekezik.
Édes öleibe őh mikor érkezik.

Világot, mint kevély pávát megütáltam,
Tővis koszorúmban, mert több jót találtam.
Bőldog, egymáshoz hű pár galamb szerelme,
Vőlegény Jézusom, lelkem segedelme.

Véres sebeimnek mérge szívem hatlya
Ezt csak az igazság napja gyógyíthatlya.
Kőszál vizeire sietek mint szarvas,
Ott lesz szomjúságom hivesítő orvas.”

Ulászló idejéből van egy 6 mázsás értékes harangja, öntvényében igen nagy az ezüst aránya.

Lelkészképesítő vizsgálatok. A februári lelkészképesítő vizsgálatok a debreceni Kollégiumban február hó 8—11. napjai között tartatnak meg. Február 8-án jelentkezés az I. vizsgára és ugyanakkor zárttermi írásbeli dolgozat készítése. I. képesítő szóbeli vizsga február 10-én reggel 9 órakor kezdődik. A II. lelkészi vizsgára jelentkezés ideje február 9-én reggel 9 óra, a Kollégium kistanácstermében; utána közvetlenül zárttermi írásbeli dolgozat készítése. A II. vizsga szóbeli része február 11-én d. e. 9 órakor kezdődik, ugyancsak a kistanácsteremben. (Főjegyző.)

A református egyház törvénykönyve II. kiadásban megjelent. Tartalmazza valamennyi hatályban lévő egyházi törvényt, a hatályukat veszített szakaszok külön megjelölésével. Kapható az Egyetemes Konventnél (Budapest, XIV., Abonyi-u. 21. sz.). Ára vászonkötésben 5-20 P. postai küldés esetén 5-36 P. Befizethető blanco-befizetési lapon a Református Egyetemes Konvent, Budapest c. 37.113. sz. postatakarékpénztári csekkszámára. Befizetési lapot a konventi iroda kérelemre szívesen küld.

„A Jehova Isten tanúi” szektások útja. A vajúdo idők apokalyptikus jelensége az, hogy a szekták újra emelgetik bozontos és zavaros fejüket. Mély megdöbbenéssel vettünk hírt róla, hogy a honvédezerkar főnökségének bírósága, mint legfőbb katonai bíróság, jónéhány Jehova-szektás rajongót, köztük egy volt tanítót is, kőtelálati halálra ítél. Az ítéletet a legfőbb Hadúr nevében, a honvéd vezérkar főnöke, életfogytig tartó fegyházbüntetésre változtatta. —

Az elítéltek 1939. év őszén a kormányrendelettel betiltott „Jehova isten tanúi” szektát, amelynek tagjai mindenteljes törvényes állami renddel való szembeszállásra szövetkeztek, katonaszökevényeket rejtegettek, a fegyveres katonai szolgálat megtagadására izgattak, továbbra is fenntartották törvényellenes mozgalmukat és az ország több helységében terjesztették és a szekta, ellenséges külföldön fekvő központjaival kapcsolatokat tartottak fenn. A megnyugodni nem tudó veszedelmes szekta szabadon futkározó ágensei, mint halljuk, most más bőrbe bújnak s új céger alatt próbálkoznak. *Órállok, vigyázzatok és imádkozzatok...*

Az unitáriusok erősödése Debrecenben. A napilapok országszerte hírül adják, hogy az unitárius püspökség, Debrecen központtal, új missziói lelkészséget szervezett s erre az állásra Ferencz József ifjú lelkész nevezte ki, aki unokája a néhány évvel ezelőtt elhunyt Ferencz József kolozsvári unitárius püspöknek. Arról nem adnak hírt a lapok, hogy az új unitárius missziós lelkész Debrecenben vagy Budapesten fog-e székelni.

Az erdélyi protestáns egyházak vezetőinek közös tanácskozása. Az erdélyi református evangélikus és unitárius egyházak vezetői december elsején tanácskozást tartottak az együttműködés, valamint közös érdekeik szolgálata és védelme céljából. Elhatározták, hogy mind a három egyház előterjesztést tesz egyházkormányzatuk szerveinek erdélyi protestáns közös bizottság megalakítására. Ennek a bizottságnak az lesz a feladata, hogy úgy nemzet, mint egyházi szempontból biztosítsa a három egyház együttműködését, fokozatos békéjét és nemzeti egységét.

A lelkészi fizetési pénztár cím alatt Hegedűs Kálmán tollából cikk jelent meg a Bihar Reformátusok Lapjában. Érdekes gondolatot vet föl a fent említett pénztár megváltásával kapcsolatban. A központi lelkészi illetményhivatal már az 1943. évben megvalósítható lenne oly módon, hogy nem kellene összekötni azt egyetemes adózással, sőt egyelőre a fizetések közös mértékre hozásával sem. Esze int olyan illetményhivatalra kell gondolnunk, amelyik csupán — és kizárólag — azt tűzné ki céljául, hogy a lelképásztoroknak a javadalmi földön kívüli minden egyéb helyi járandósága, illetőleg azok váltságdíja pontosan utaltassék. „Ha ez sikerülne akkor:

a) a lelképásztor terményjárandóságát többé nem házalnának; eltűnnék a „papbír”;

b) a lelképásztor nem szedné többé fizetését közvetlenül a hívektől, mint eddig tette a törvény világos tilalma ellenére is;

c) a lelképásztor fizetés fejében pénzt az egyház pénztárából, vagy terményt az egyház magtárából föl nem venne, hanem ezek, illetőleg ezek váltságdíja csekken érkeznek meg minden hó elsején;

d) soha nem jutna a lelképásztor abba a kényes helyzetbe, hogy pl. augusztus elsején, ha kerül egy kis pénz az egyházhoz, afelett tépelődjék, hogy a saját múltévi hátralékát rendezze-e, vagy a tanítói kar augusztus havi illetményét utalja ki. (Mert mind a kettőre nem tudja.)

Miből fizessen ez a reményelt illetményhivatal? Felelet:

Azt mindannyian egyként valljuk, hogy az egyház fő-fő ismertető jele és kötelessége, hogy az Igét hirdesse és a sákramentumokat szolgáltassa. Azt pedig ma is érvényben lévő törvény mondja ki, hogy az Ige hirdetése és a sákramentumok kiszolgáltatása kizárólag a lelkészek joga és kötelessége, minélfogva az összes egyházi életfunkciók közül a lelkészi a legfontosabb; ha minden el is marad, ez el nem maradhat. Ami mindezekből napnál világosabb konklúzióként vonható le, azt hétköznapi nyelven így lehet kifejezni: az összes egyházi kiadások között a legfontosabb a lelkészi fizetés. Ez előbbvaló a közigazgatási járuléknál és az illetékegyenértéknél, fontosabb a tanítói fizetésnél és a szegénysegélyezésnél, vagy akár az összes dologi kiadásoknál is. Quae cum ita sint: az egyháznak bármilyen címen befolyó legelső bevételéből mindent megelőzően a lelkészi fizetésre lekötött rész szállítandó be az illetményhivatalba. Mindezek mellett is kérdése az egyháznak és lelképásztoroknak egyaránt, és nincs ellentétben azzal az Igével, hogy „mélto a munkás a maga bérére”.

Nagybányán felállítják Horthy István erdélyi püspök szobrát. A Horthy-családot történelmi szálak fűzik Nagybanához. A Kormányzó úr ötödízigleni őse, Horthy István erdélyi püspök Nagybanáról indult el. Nagybanya városa elhatározta, hogy szobrot emel Horthy István erdélyi püspöknek, amelyet a református templom és a Zazar-híd közötti parkban állítanak fel bányavidéki márványból, esetleg bronzból. A napilapok híradása szerint Nagybanya városa a Kormányzó urat kéri fel a szobor leleplezésére.

HIVATALOS ÉRTEŚÍTÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

EMLEKEZTETŐ.

A *Debreceni Protestáns Lap* 1943. évi 12 P előfizetési díja a hátralékokkal együtt befizetendő. Csekklapokat mult számunkhoz mellékelünk.

Tárgymutatót a lap mai számához csatoljuk. Az 1942. évi Debreceni Protestáns Lappal bekötötendő!

Jogegység ügyében beterjesztendő jelentések határideje december 31-én lejárt. Több esperesi hivataltól jelentés még most sem érkezett. (8123—1942.)

Segédlelkészi kongruakimutatást minden hónap első napján a püspöki hivatalhoz terjesszék fel az esperes urak.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

158—1943. szám.

TÁRGY: *Anyakönyvi kutatás.*

FELHÍVÁS.

Berta József hódmezővásárhelyi (VIII., Széchenyi-u. 13. sz. a.) lakos kérelmére elrendelem nevezett édesanyja: Kállai Juliánna születési anyakönyvi bejegyzésének felkutatását.

Nevezettre vonatkozólag a következő adatok ismeretesek: Kállai Juliánna atyja Kállai Sándor, anyja Lukács Erzsébet volt. 1885-ben házasságot kötött Berta Imrével. Meghalt ugyanott (II., Pacsirta-u. 14. sz. a.), 1912. május 4-én 45 éves korában. A születés ideje tehát 1867. körül lehetett.

A bejegyzés megtalálása esetén kérelmezendő értesítendő.

Debrecen, 1943. január 22. **D. Dr. Révész Imre,**
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

315—1943. szám.

TÁRGY: *Rendes tanárok és tanítók kinevezése.*

KÖRLEVÉL

az iskolafenntartó testületekhez.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr az 1942. évi december hó 31-én 3789—1942. szám alatt kelt elrendeletével a helyettes tanárok és tanítók rendes tanárrá, illetőleg tanítóvá kinevezése tárgyában intézkedett. (Megjelent a *Hivatalos Közlöny* 1943. évi január hó 1-i 1. számában.)

A szóbanlévő miniszteri rendelet értelmében a vezetés alatt álló egyházkerület valamennyi nép-, közép- és középfokú iskola fenntartótestületének figyelmét felhívom a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak erre a rendelkezésére azzal, hogy a két év óta fizeteskiegészítő államségéllyel járó szolgálatot teljesítő helyettes tanárok, illetve tanítók megválasztása iránt intézkedjenek még abban az esetben is, ha a megválasztásuk évközben történt.

Debrecen, 1943. január 25. **D. Dr. Révész Imre,**
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

349—1943. szám.

TÁRGY: *Az „Egyháztörténet” c. folyóirat támogatása.*

KÖRLEVÉL

valamennyi lelképásztor és lelkész úrhoz, valamint a fő-, közép- és középfokú iskolák igazgatóságaihoz és tanáraihoz.

A magyar református, általában a protestáns tudományosság és az egyetemes magyar történettudomány régóta érzelt hiányát kívánja pótolni az alulírott közreműködésével Esze Tamás és Harsányi András szerkesztésében megjelenő *Egyháztörténet* című történettudományi folyóirat. Nagy örömmel szolgál, hogy a rendkívül nehéz idők ellenére ez a vállalkozás megindulhatott és igen kívánatosnak tartom, hogy minél nagyobb számban kerüljön lelképásztoraink, lelkészeink, tanáraink kezébe és a lapra az érdekelt iskolák is előfizessenek.

Nyomatékosan ajánlom a folyóiratot a tudományos és nevelőintézetek, továbbá a történettudománnyal foglalkozó szakemberek és az egyházunk multja iránt érdeklődő egy-

háztalagok támogatásába is. A részletekre nézve az egyidejűleg szétküldendő előfizetési felhívások adnak tájékoztatást. Debrecen, 1943 január 23.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNYEK

Minden pályázati hirdetményt egyházkerületünk hivatalos lapjában: a Debreceni Protestáns Lapban közzé kell tenni és a Kiadóhivatal címére (Debrecen, Kálvin-tér 17., Püspöki hivatal, Postafiók 65) kell beküldeni.

Hirdetési díj millimétersoronként 10 fillér. Legkisebb hirdetési díj 2 pengő.

Gáva református egyházközsége pályázatot hirdet a nyugdíjazás folytán megüresedett *tanítónői* állásra. Fizetés: helyi javadalom és államsegély: lakás természetben. Kötelessége: a reábizott osztályok tanítása, nevelése és belmissziói tevékenység. Pályázati határidő február 10. Református Iskolaszék, Gáva (Szabolcs m.).

Gemze (Szabolcs m.) református egyházközsége pályázatot hirdet a II. sz. *tanítói* állásra. Fizetés, kötelesség törvényszerű. Pályázati idő 15 nap. Az állásra elsősorban nők pályázhatnak. Kérvények Református Lelkészi Hivatal, Gemze, posta: Szabolcsbáka címre küldendők.

Ibrány református egyházközség IX. sz. *tanítónői* állásra 21 napi határidővel pályázatot hirdet. Fizetés törvényszerű. Állás azonnal elfoglalható. Kérvények Lelkipásztori Hivatalnak küldendők.

Nyírmártonfalvi református egyházközség e lap multévi 33. számában közzétett pályázatot 15 napi határidővel meghosszabbítja. Református Iskolaszék.

A **sárosoroszi** református egyházközség presbitériuma betegszabadságon lévő *kántortanítója helyettesítésére* folyó év április hó végéig helyettesítést keres. Nők és nyugdíjasok is pályázhatnak. Fizetés havi 120 P. Pályázati határidő február 10. Állás február 15-én elfoglalható. Kérvények Református Lelkészi Hivatal, Sárosoroszi, u. p. Bene címre küldendők.

A **szentesi** református egyházközség iskolaszéke pályázatot hirdet a nyugdíjazás folytán megüresedett IX. sz. államsegélyes *nőtanítói* állására. Javadalom: törvényes fizetés, mely részben az egyház pénztárából, részben a központi illetményhivatal által folyósítandó fizetési kiegészítő államsegélyből áll. Természetbeni lakás, vagy ehelyett lakbér. Kötelessége: a kijelölt osztályban vagy osztályokban tanítás és a belmissziói munkákban való segédkezés. Pályázati határidő 1943. február 12-ének déli 12 órájáig. Az összes szükséges okmányokkal, valamint válaszbélyeggel és megcímzett borítékkal ellátott pályázati kérelmek iskolaszéki elnök címére küldendők. Az állás a választás jogerőre emelkedése után azonnal elfoglalható. Református Iskolaszék.

A **szentesi** református egyházközség iskolaszéke pályázatot hirdet a nyugdíjazás folytán megüresedett XVII. sz. államsegélyes *nőtanítói* állására. Javadalom: törvényes fizetés, mely részben az egyház pénztárából folyósítatik és ugyanígyen folyósítandó lakbér vagy természetbeni lakás, részben a központi illetményhivatal által folyósítandó fizetési kiegészítő államsegély. Kötelessége: a kijelölt osztályban vagy osztályokban tanítás és a belmissziói munkákban való segédkezés. Pályázati határidő 1943. február 22-ének déli 12 órájáig. Az összes szükséges okmányokkal, valamint válaszbélyeggel és megcímzett borítékkal ellátott pályázati kérelmek iskolaszéki elnök címére küldendők. Az állás a választás jogerőre emelkedése után azonnal elfoglalható. Református Iskolaszék.

Turistvándi református egyházközsége e lap megjelenésétől számított 21 napra pályázatot hirdet *kántortanítói* állásra. Értékegység: 49, lakás, melléképületek, kert, 16 kataszteri hold föld, adóját egyház fizeti, 20 mázsa búza, 5 1/4 öl fa és államsegély. Válaszbélyeges kérvények Iskolaszék címére küldendők.

Hosszú bizonyítvánnyal megbízható *jőzőnőt* keresünk püspöki házhoz Debrecen, Kálvin-tér 17. sz.

TARTALOM:

Böszörményi Jenő: Kies hely a forgatagban.
Dr. Tóth Dezső: Az egyház és a szociális kérdés.
Jakucs István: A kollégium-felkészítési akció két esztendeje.
Hírek az egyházmegegyéből — Irodalom — Halottaink — Krónika — Hivatalos értesítés — Pályázati hirdetmények — Hirdetések

Ma a legolcsóbb imakönyv

URAY SÁNDOR:

Édesanyám imakönyve

Félvé szonkötésben... 1-40 P
Egészvázsonkötésben... 2-...
Bőrkötésben... 6-...

M E G J E L E N T!

az új beosztású refo-
matus népiskolai

ÉRTESÍTŐKÖNYV

Ára 30 fillér. Megrendelhető

Méliusz

könyvek reszkezésben DEBRECEN

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK

DEBRECENI FIÓKJA

Piac-utca 45-47. Telefon: 23-70, 23-71.

FOGLALKOZIK A BANKÜZLET MINDEN ÁGÁVAL.

DEÁK FERENC úriszabó, magyar ruha készítő

és papiszabósága. **Hódmezővásárhely, IV., Feleki-u. 46. szám.**
Az országos híró Szántó L.-nek 1935 óta haláláig volt palást-, tógakészítő mestere. Készítik ORLE-formába szövetselyempalástot, süveget, tógát, övet, papí mellényt. Régit felújítok. Felvidéki, erdélyi Tiszteletes Uraknak nem ORLE-formájú palástjait mérsékelt áron átalakítom ORLE-formába. Elismerő és ajánlólevelekkel, mintákkal szolgálok. Pontos időben, portómentesen szállítok elismert finom anyagokból és szép munkával. Református iparos.

Lelkészek urak figyelmebe!!!

RÓZSÁSSY JÓZSEF építési vállalkozó
templomépítési, tatarozási és tervezési vállalat
tájékoztató költségvetésekkel, tervekkel, szaktanácsokkal díjmentesen szolgál, helyszínre leutazik.
Kálvinista cég!

Vállalati összegének 2-5%-át a református lelkészárva javára adja.
Számos elismerő és kiténtető bizonyítvány.

Tiszalök.

Postafiók 11.

Belvárosi Takarékpénztár Rt. fiókja, Debrecen

Ferenc József-út 53. Telefon: 28-40, 19-52.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával:

betétek elhelyezése kölcsönök folyósítása
értékpapírok vétele és eladása.

REFORMÁTUS

PAPI
PALÁST
ÉS SÜVEG

KÉSZÍTÉSE

ELSŐRENDŰ

KIVITELBEN

FÉNYES
ILONA

RIMASZOMBAT

